МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки бакалавра
спеціальності 035 Філологія
освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробник:
Одарчук Н. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми доц. Шкамарда О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Коляда Е. К.

© Одарчук Н. А., 2025 р.

І. Опис освітнього компонента

денна форма

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень</td><td>Характеристика освітнього компонента</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Денна форма навчання</td><td rowspan="6">03 Гуманітарні науки
035 Філологія
Мова і література (англійська). Переклад.
Бакалавр</td><td>Вибірковий</td></tr>
<tr><td>Рік навчання 3</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість годин / кредитів
150 / 5</td><td>Семестр 6</td></tr>
<tr><td>Лекції 20 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) 10 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ІНДЗ: немає</td><td>Самостійна робота 110 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації 10 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Мова навчання:</td><td>англійська</td></tr>
</table>

заочна форма

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень</td><td>Характеристика освітнього компонента</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Денна форма навчання</td><td rowspan="6">03 Гуманітарні науки
035 Філологія
Мова і література (англійська). Переклад.
Бакалавр</td><td>Вибірковий</td></tr>
<tr><td>Рік навчання 3</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість годин / кредитів
150 / 5</td><td>Семестр 6</td></tr>
<tr><td>Лекції 4 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) 6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ІНДЗ: немає</td><td>Самостійна робота 122 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації 18 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Мова навчання:</td><td>англійська</td></tr>
</table>

ІІ. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	**Одарчук Наталія Андріївна**
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т.+38095 200 32 35
	odarchuk@vnu.edu.ua, natalylutsk@gmail.com
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій /практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

ІІІ. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Предметом вивчення ВОК "Комунікативна лінгвістика" є відношення між мовними одиницями і їхніми користувачами, комунікантами, а також умови реалізації мовних одиниць. Комунікативна лінгвістика займається вивченням значення висловлювання з позиції того, як воно передається мовцем й інтерпретується слухачем. Тобто цей аспект мовознавства більшою мірою стосується аналізу того, що мається на увазі під певним висловлюванням, ніж того, що слова чи фрази означають самі по собі. При такому підході береться до уваги, як мовці будують своє висловлювання залежно від конситуації, тому комунікативна лінгвістика – це вивчення контекстуального значення породжуваних мовцями висловлювань.

2. Пререквізити. Обов'язковою умовою є знання англійської мови на рівні вище середнього (Upper-Intermediate, або ж B2+ за іншою шкалою).

3. Мета і завдання освітнього компонента. Викладання курсу "Комунікативна лінгвістика" ставить за **мету** ознайомити студентів із основними термінами, поняттями, теоріями, науковцями в галузі комунікативної лінгвістики – сучасного напряму мовознавства і навчити правильно оперувати ними. Основними **завданнями** є:

- показати міждисциплінарний, інтеграційний характер комунікативної лінгвістики;
- встановити основні типи комунікації, компоненти процесу спілкування, моделі комунікації;
- навчити визначати тип мовленнєвого акту висловлювання згідно з різними класифікаціями;
- довести прикладний характер теорії лінгвістичної ввічливості і принципу кооперації і релевантності для досягнення ефективного спілкування;
- ознайомити студентів із каналами невербальної комунікації і її функціями;
- охарактеризувати мовленнєву особистість у комунікації, а також дискурс, нею породжуваний;

- передбачати й уміти усувати невдачі й девіації, що виникають у ході комунікації.

В теоретичному плані виконання вищезазначених завдань дасть змогу грамотно здійснити комплексний, цілісний комунікативно-прагматичний аналіз фрагменту дискурсу будь-якого жанру, що стане в пригоді у підготовці до бакалаврського іспиту, а в подальшому навчанні – стане надійним фундаментом для виконання магістерського дослідження в галузі теоретичної лінгвістики.

Щодо практичного застосування отриманих знань – під час вивчення курсу студенти зможуть сформувати необхідні вміння і навички для успішного, ефективного спілкування в природному англомовному середовищі, уникнення комунікативних девіацій чи конфліктів.

4. Результати навчання. По закінченню курсу студенти ***знатимуть***:

- ✓ основні завдання, поняття, категорії комунікативної лінгвістики, її зв'язок з іншими дисциплінами;
- ✓ компоненти, стадії, типи, моделі комунікації;
- ✓ наявні таксономії мовленнєвих актів,основні характеристики кожного виокремлюваного мовленнєвого акту;
- ✓ основні положення і максими Принципу Кооперації та Принципу Ввічливості;
- ✓ основні бар'єри і труднощі спілкування;
- ✓ основні канали невербальної комунікації, їхню сутність у різних контекстах;
- ✓

***вмітимуть*:**

- ✓ правильно оперувати основними поняттями і термінами комунікативної лінгвістики;
- ✓ визначати тип мовленнєвого акту будь-якого висловлювання;
- ✓ застосовувати принципи й максими прагма- й комунікативної лінгвістики для досягнення більш успішного спілкування;
- ✓ правильно оперувати невербальними знаками комунікації;
- ✓ скеровувати комунікацію у бік відвернення конфлікту;

5. Структура освітнього компонента

денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of	13	2		10	1	

linguistics. Key notions of Communicative Linguistics						
Тема 2. Models of communication	14	2	1	10	1	ДС/Т
Тема 3. The process and components of communication	14	2	1	10	1	ДС/Т
Тема 4. Types of communication: verbal, non-verbal communication, written communication	14	2	1	10	1	ДС/Т
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification	14	2	1	10	1	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 1	69	10	4	50	5	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle. Implicatures	16	2	1	12	1	ДС/Т
Тема 7. Politeness in the communicative interaction	16	2	1	12	1	ДС/Т
Тема 8. Principle of Politeness	17	2	2	12	1	ДС/Т
Тема 9. Communicative deviations and failures	16	2	1	12	1	ДС/Т
Тема 10. Speech personality in communication	16	2	1	12	1	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 2	81	10	6	60	5	
Види підсумкових робіт						**Бал**
Підсумковий письмовий тест						30
Всього годин	150	20	10	110	10	

заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics. Key notions of Communicative Linguistics	14,5		0,5	12	2	ДС/Т
Тема 2. Models of communication	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 3. The process and components of communication	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 4. Types of communication	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification	15,5	0,5	1	12	2	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 1	75	2	3	60	10	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle. Implicatures	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 7. Politeness in the communicative interaction	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 8. Principle of Politeness	14	0,5	0,5	12	1	ДС/Т
Тема 9. Communicative deviations and failures	14	0,5	0,5	12	1	ДС/Т
Тема 10. Speech personality in communication	17		1	14	2	ДС/Т

Разом за змістовим модулем 2	75	2	3	62	8	
Види підсумкових робіт						**Бал**
Підсумковий письмовий тест						30
Всього годин	150	4	6	122	18	

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти передбачає підготовку до практичних занять, проміжних контрольних робіт і підсумкового письмового тесту.

На самостійне опрацювання виносяться такі теми:

- Models of communication
- Performatives
- Modern theories of speech acts classification
- Communicative deviations and failures
- Phatic communication
- Conflicts in the communication
- Modern forms and means of human communication
- Icons in the process of communication

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти регулюється Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Важливою є участь студента в обговоренні питань на практичних заняттях, а також у написанні поточних тестів, за що нараховуються бали. У разі відсутності студента на практичному занятті з поважної причини (що засвідчується медичною довідкою чи офіційним звільненням) можна здати пройдений матеріал, попередньо узгодивши час із викладачем. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності (детально за покликанням: Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки). Під час написання проміжних і підсумкового тестів забороняється користуватися будь-якими підручними засобами (конспектами, смартфонами тощо).

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у освітньому процесі».

Визнаються результати навчання, отримані у неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ВОК «Комунікативна лінгвістика» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік. Максимальна кількість балів за залік – **100** – виставляється за результатами виконання всіх видів навчальної діяльності, передбаченої цим силабусом.

На денній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

40 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на практичних заняттях (по **8** балів за кожне);

30 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **5** тестів по **6** балів кожен (у тесті **12** питань, кожне питання має вагу **0,5** бала);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1** бал).

На заочній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

4 бали – за відвідані лекції;

30 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на практичних заняттях (по **10** балів за кожне);

36 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **6** по **12** балів кожен (у тесті **12** питань, кожне питання має вагу **1** бал);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1** бал).

Залік зараховується за умови, якщо здобувач освіти отримав не менше **60 балів**. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – **100**.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти на практичних заняттях (денна форма навчання)

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
8	Здобувач вищої освіти має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
7-6	Знання здобувач вищої освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
5-4	Здобувач вищої освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити

	висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
3-2	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1-0	Здобувач вищої освіти може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти на практичних заняттях (заочна форма навчання)

Бали	**Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**
10-9	Здобувач вищої освіти має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
8-7	Знання здобувач вищої освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
6-5	Здобувач вищої освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.

4-3	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
2-1	Здобувач вищої освіти може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Питання на залік

1. Define Communicative Linguistics and explain its primary object of study.
2. Distinguish between "language" as a system and "communication" as a process.
3. What are the key notions of Communicative Linguistics (communicative competence, discourse, message)?
4. Explain the interdisciplinary nature of Communicative Linguistics.
5. Describe the linear model of communication (e.g., Shannon-Weaver model).
6. Compare and contrast the interactive and transactional models of communication.
7. What are the main components of Roman Jakobson's model of communication?
8. Explain the role of "noise" in communication models.
9. Outline the main stages of the communication process (encoding, transmission, decoding, feedback).
10. Describe the role of the addresser and the addressee in a communicative act.
11. What is the significance of "context" (situational and cultural) in communication?
12. Define "feedback" and explain its importance for successful interaction.
13. Characterize verbal communication: its strengths and limitations.
14. What are the main channels of non-verbal communication (kinesics, proxemics, paralanguage)?
15. Discuss the relationship between verbal and non-verbal components in a single message.
16. Specify the linguistic features that distinguish written communication from oral communication.
17. Define a "Speech Act" and explain J. Austin's distinction between locutionary, illocutionary, and perlocutionary acts.
18. Describe J. Searle's classification of speech acts (directives, commissives, expressives, etc.).
19. What is a "Speech Event" and how does it differ from a "Speech Act"?
20. Explain the difference between direct and indirect speech acts.
21. Formulate H. P. Grice's Cooperative Principle and its four maxims (Quality, Quantity, Relation, Manner).
22. What is "conversational implicature" and how does it arise?
23. Explain what happens when a speaker "flouts" a maxim. Provide an example.

24. Define “Face” (positive and negative) in the context of Brown and Levinson’s Politeness Theory.
25. What are “Face-Threatening Acts” (FTAs) and how can they be mitigated?
26. Discuss G. Leech’s Politeness Principle and its main maxims (Tact, Generosity, Approbation, etc.).
27. Compare the Cooperative Principle (Grice) and the Politeness Principle (Leech).
28. What are “communicative failures” and what are their primary causes (linguistic vs. pragmatic)?
29. Define “communicative deviation” and explain its role in creative or poetic language.
30. Define the concept of “Speech Personality” and describe its levels (verbal-semantic, cognitive, pragmatic).

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. *Бацевич Ф.С.* Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів, 2003. 279 с.
2. *Бацевич Ф.С.* Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія. 2004. 342 с.
3. *Дискурс* іноземномовної комунікації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 495 с.
4. *Одарчук Н. А., Крисанова Т. А.* Навчально-методичний комплекс з теоретичного курсу «Комунікативна лінгвістика». Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 64 с.
5. *Селіванова О. О.* Основи теорії мовної комунікації. Підручник. Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
6. *Селіванова О. О.* Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. *Селіванова О. О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
8. *Austin J. L.* How to do things with words. Urmson, J. O., Sbisà, Marina. (2nd ed.). Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1975.
9. *Bach Kent.* Speech Acts. Routledge Encyclopedia of Philosophy, n.d. Web. 10 Feb. 2014.
10. *Brown P., Levinson S.* Politeness: Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994. 345 p.
11. *Grice* H. Paul. Logic and Conversation. [In: Syntax and Semantics, Vol. 3, Speech Acts, ed. by Peter Cole and Jerry L. Morgan. New York: Academic Press, 1975.
12. *Leech G.N.* Principles of Pragmatics. London, New York: Longman, 1983.
13. *Searle J.R., Vandervecken D.* Foundations of Illocutionary Logic. Cambridge University Press: Cambridge, 1985.
14. Searle *J.R*, Indirect speech acts. In *Syntax and Semantics, 3: Speech Acts*, ed. P. Cole & J. L. Morgan, pp. 59–82. New York: Academic Press, 1975.

15. *John Searle*, Speech Acts. Cambridge University Press, 1969.
16. *Yule G.* Pragmatics. Oxford: Oxford Univ. Press, 1985.

Додаткова література

1. *Андрейчук Н. І.* Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV-початку XVII століття, монографія Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 280 с.
2. *Doctrina multiplex, veritas una.* Учень багато, істина одна : збірник праць до ювілею І. Р. Буніятової. Київ : Київський ун-т імені Б. Грінченка, 2018, 440 с.
3. *Козяревич Л. В.* Вербальні й невербальні засоби емпатизації діалогічного дискурсу (на матеріалі англомовної прози XX століття) : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови”. Київ, 2006. 191 с.
4. *Космеда Т.* Аксіологічні проблеми прагмалінгвістики. Львів, 2000. 346 с.
5. *Мартинюк А. П.* Словник основних термінів когнітивно-дискурсної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 196 с.
6. *Мацько Л. І., Мацько О. М.* Риторика: навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ : Вища шк., 2006. 311 с.
7. *Одарчук Н. А., Мірончук Т. А.* Семантика інспіраційних промов та їхній комунікативно-прагматичний потенціал (на прикладах виступів принца Гаррі на Іграх нескорених). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Філологія». Вип. 15(83). Острог : Вид-во НаУОА. 2022. С. 11–16.
8. *Одарчук Н., Мірончук Т.* Невербальна комунікація у православній церкві в нових реаліях. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА. 2021. Вип. 12 (80), грудень. С. 34–38.
9. *Почепцов Г. Г.* Теорія комунікації. Київ : Спілка рекламістів України, 1996. 175 с.
10. *Серажим К. С.* Дискурс як соціолінгвальне явище. Київ, 2002. 392 с.
11. *Шкіцька І. Ю.* Маніпулятивні тактики позитиву : лінгвістичний аспект : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.
12. *Brown G, Yule G.* Discourse Analysis. Cambridge, 1985.
13. *Gamble T. K., Gamble M.* Communication Works / T.K. Gamble, M. Gamble. New York : Random House, 1987. 440 p.
14. *Mey Jacob L.* Pragmatics: An Introduction. Blackwell Publishing, 2006. 392 p.
15. *Tsui Amy B. M.* English Conversation. Oxford University Press, 1995. 298 p.

Інтернет-ресурси

16. http://online.sfsu.edu/~kbach/spchacts.html
17. http://www.carla.umn.edu/speechacts/definition.html
18. http://www.carla.umn.edu/speechacts/

19. http://books.google.com.ua/books?id=t3_WhfknvF0C&dq=speech+acts&printsec=frontcover&source=bn&hl=uk&sa=X&oi=book_result&resnum=5&ct=result
20. http://plato.stanford.edu/entries/speech-acts/
21. http://www.universalteacher.org.uk/lang/pragmatics.htm
22. http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm
23. http://nickle.org/usenix-nickle.pdf